

Dacă în Dicționarul General al Literaturii Române **Florica Bud** este prezentă ca o prozatoare al cărei scris „surprinde printr-o arhitectură epică sui-generis, voit haotică, ostilă oricăror reguli de perspectivă și de construcție”, recenta sa carte: „Bărbatul care mi-a ucis sufletul într-o joi”, apărută de curând la Editura Dacia din Cluj-Napoca, nedumerește chiar prin liniaritatea – cel puțin aparentă – a stilului și a acțiunii, creând ideea unei scriitoare ordonate. Ordonată numai aparent căci autoarea își păstrează stilul ironic și malițios care a consacrat-o, folosindu-și cu succes inteligența și fantezia pentru a eluda acea „vraiște existențială” căutată și a se circumscrie unei teme date. De altfel, ea se subsumează acestui comandament chiar și în cărțile pentru copii unde urmărește firul unor povești cvasicunoscute, dar înlocuiește personajele clasice și lumea existențială tradițională, cu elemente din actualitatea curentă, inclusiv – și mai ales – cu cele aparținând tehnicii de vârf care, nolens-vilens, au pătruns deja și în lumea copilăriei. Feții Frumoși, Zânele, Zmeii, Ilenele Cosânzene au în scrisul ei nume împrumutate din terminologia aplicațiilor practice ale ciberneticii, internetului, calculatoarelor etc. (Zmeul Pager, Zmeul Semafor Roșu-Galben-Verde etc.)

Revenind la cartea în discuție, care poartă ca subtitlu „cartea monicelor”, constatăm că Florica Bud acumulează, prin personajele sale și din societatea românească de astăzi pe care o combină permanent cu lumea imaginarului sau a ficțiunii. Acum când și-a schimbat registrul epic și scrisul ei trece din lumea copilăriei în lumea celor mari, iar stilul folosit a devenit mult mai elevat, ea folosește chiar formulări remarcabile. Astfel, de exemplu, vorbind despre legile nescrise ale nefericirii – sintagmă ce-i aparține – și al căror număr ar fi de douăzeci, invocate pe tot parcursul lucrării, la un moment dat ea spune:„Scrise sau orale, legile omenești sunt făcute să fie încălcate după două zile, așa cum spune o cinică lege nescrisă a nefericirii la români” (p. 20).

Personajele sale, care în cărțile anterioare erau parcă simple mecanisme fără chip, care vorbeau, au căpătat aici contururi ferme, personalitate, prezențe

concrete și toate sunt bine definite. În scrisul ei, Florica Bud ar vrea parcă să condenseze toată realitatea din jur, dar și pe cea paralelă, fie ea domestică, socială, politică, umanitară, etc. Există peste tot o invazie de prezent ca și când totul s-ar petrece azi. Stilul fluent, direct – și el schimbat radical – modul de folosire a limbii, respectarea proprietății termenilor fac lectura plăcută și atractivă. Eludând permanent convențiile sociale, autoarea vrea să pară cât mai naturală, originală și cât mai credibilă. Se observă mai peste tot o atitudine de misandrie, ca și când ar vrea o poliță de plătit bărbaților care i-ar fi provocat infinite decepții.

Pentru a-și putea realiza cât mai bine demersul epic, Florica Bud creează un nou tip feminin: MONICELE, a căror definiție n-o dă, însă lasă a se înțelege că acestea ar fi femeii care vor să parvină cu orice preț, folosind în acest scop orice mijloc și dacă nu găsește niciunul, aruncându-se necondiționat în brațele oricărui bărbat cu stare întâlnit în cale, cu o bună poziție socială, cu influență și cu o putere virtuală de a le lansa pe o cât mai înaltă treaptă în societate sau în politică și, în plus, să le poată satisface orice fantezie. Indirect, definirea monicilor rezultă din următorul paragraf: ...”Ți se bagă cu dezinvoltură în pat pentru bani mărunți, nu așteaptă să le idolatrizezi, ci eventual să le rezolvi ceva, dacă le ești șef. Se mulțumesc cu o masă la restaurant, unde să le vadă unii sau alții în compania ta... adică ai deveni un fel de trambulină de lansare. Câte una mai speră la postul de amantă pe viață, adică amantă cu rentă viageră, ori, ambițioasă din cale afară, vrea să divorțezi pentru ea și să o impui în fața lumii ca nevastă cu drepturi egale ale altor neveste simandicoase. Degeaba îi spui că, de fapt, căsnicia omoară iubirea și urâțește femeile frumoase care sunt făcute să fie iubite și adorate. Nu le mai poți lua cu vorbe frumoase și înțelepte. Ele vor bani, fapte, funcții, acțiune, mobilitate, distracții, chiar și o insulă cu nume cât mai exotic”... (p.88).

De fapt substratul definiției ar fi presupusa relație amoroasă din anii trecuți, care a confiscat mai mult timp opinia publică mondială, dintre Bill Clinton, fostul președinte al Statelor Unite ale Americii, și secretara sa, celebra, deja, Monica Lewynski.

Stilul surprinzător de clar și elaborat la o scriitoare care ne obișnuise în prozele anterioare cu unul aparent haotic și calitatea epicului creat permit plasarea lucrării în discuție printre cele mai bune romane apărute la noi în ultimii ani.

Structura cărții este și ea originală, acțiunea fiind periodic întreruptă – tot la două pagini – de introducerea în text a reflecțiilor, constatărilor și stărilor sufletești ale personajului principal ca, de exemplu: „El a revenit surâzând să-și ofere discret iubirea... pierdută ori doar rătăcită printre atâtea ziceri și fapte banale ce ne umplu până la refuz zilele și nopțile într-un fel pustiitor. Un cadou regal ce se poate pierde ușor”... (p.16). Aceste întreruperi ușurează lectura, înțelegerea și interpretarea textului.

Deși în mod obișnuit evit să deconspir acțiunea cărților despre care scriu, aici trebuie s-o fac având nevoie de ea în interpretarea pe care doresc s-o dau lucrării. Trama romanului, redusă la esență, este una simplă, lineară. Un parlamentar, senatorul Sava Sandorian, cu renume și cu multă trecere peste tot, își părăsește soția – Saviana – și copilul nou-născut pe care nu și-l dorise niciodată și se lasă cucerit de viața plină de luxură pe care i-o ofereau la tot pasul MONICILE prezentate mai sus. Și, curios, fără ca el să facă nici cel mai mic efort, acestea îi cad neconținut, sperând, bineînțeles, la virtuale avantaje ulterioare. Sunt din toate categoriile sociale, femei frumoase, senzuale, dornice de plăceri erotice cu cel care le dă în plus și speranța unor avantaje în perspectivă. Senatorul le posedă și apoi le alungă din viața lui, a doua zi urmându-le nenumerate altele. În carte nu sunt redată scene de amor scabros, nu întâlnim pitoresc anatomic feminin ori pornografii deosebite sau scene speciale de senzualitate, șirul femeilor care-l caută pe Sava Sandorian pare nesfârșit. O superfetație de nume de femei, toate dornice de a face dragoste cu el, așezate de autoare în ordine alfabetică de la începutul până la sfârșitul romanului, grupate pe literele alfabetului, epuizând aproape toate numele feminine din întreg dicționarul onomastic românesc. Numai la litera „L” sunt 43 de nume, în total numărul lor ajungând aproape de 300. Sandorian povestește în permanență despre ele, exprimându-și infinita satisfacție care, fără să facă niciun efort, îl stăpânește.

Când nu vorbește despre femei, căci el povestește tot timpul, el prezintă și analizează critic viața parlamentară, viața social-politică și economică la zi de la noi, cu toate racilele ei.

Văzând abundența de femei din viața personajului nostru, nu poți să nu faci o analogie cu viața legendarului seducător Don Juan, din epoca romantică, clasicul om al dorințelor și al plăcerii senzuale. „O umbră care colindă lumea cu un alai de femei în jur, atras de mirajul femeii ideale”, cum îl definește pe acesta Daniela Sitar Tăut în excelentul său studiu monografic „Don Juan – mitografia unui personaj”, Ed. Universității de Nord, Baia Mare – 2003. Numai că situația lui Sava Sandorian diferă complet de cea a lui Don Juan. La primul, femeile vin în virtutea poziției lui sociale și a virtutelor foloase pe care le-ar putea avea ulterior, fără ca el să depună niciun efort, pe când Don Juan, nici el îndrăgostit cu adevărat vreodată, trebuie să depună eforturi deosebite și să folosească diferite tertipuri, un adevărat arsenal de practici pentru a cuceri femeia dorită. În plus, în final, Sava Sandorian se întoarce la familia sa care-l acceptă și cu care se pare că va duce o viață fericită, pe când Don Juan, la bătrânețe, rămâne un dandy istovit de atâtea aventuri, regretându-și tinerețea irosită de dragul femeilor pe care niciodată nu le-a iubit.

Recentul roman oferit cititorilor de Florica Bud va fi lansat la 21 martie – ziua echinocțiului de primăvară, care se suprapune cu ziua ei de naștere. Nu sunt convins că interpretarea dată de mine cărții cu titlul de mai sus este și cea din mintea autoarei atunci când a scris-o, dar, în mod sigur, romanul poate fi citit și interpretat și în acest mod, valoarea lui intrinsecă fiind esențială.